בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
ת"פ

פרשת
לך לך
תשפ"ה

ניתן לשמוע את השיעור בקו החדש:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים עכשיו בפרשת **לֶךְ־לְךָ**, ומובן לכל אחד ואחד שיש 'סדר' בפרשיות התורה, כלומר: אם הפרשיות מסודרות כך - 'בראשית', 'נח', 'לך לך', וכו' וכו', ישנו ענין מיוחד בסדר הזה של הפרשיות, ורק מהשמות של הפרשיות בעצמם - יכולין להוציא לימוד נפלא, ועתה נדבר משלושת הפרשיות הראשונות, שעליהן מובא מצדיקים, שהסופי־תיבות של בְּרֵאשִׁי**ת** נָחַ**' לֶךְ־לְךָ**, הוא שם קדוש **חָתָ"ךְ**, שהוא השם של **פרנסה** היוצא מסופי־תיבות הפסוק (תהלים קמה, טז) "**פּ**וֹתֵחַ אֶ**ת** יָ**דֶךָ**".

וכפי שרבינו מסביר (ליקו"מ, ח"א, סי' ס"ו, ובעוד מקומות), העניין בזה, כי פרנסה זוכים ע"י שמירה מכעס, וזהו "פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ" - ראשי־תיבות '**אַפּי**' וסופי־תיבות '**חֵמָ"ךְ**', רמז לאדם: **חתוך** את **האף** ואזי "וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן", כי כפי שאדם זוכה **לחתוך** את **האף** שלו - כן יש לו פרנסה.

ישנם אנשים מתוסכלים בעצמם: 'מדוע אין לי פרנסה?' 'למה אני צריך לרדוף כ"כ אחר הפרנסה?' 'מדוע הפרנסה בורחת ממני?'...

מוהרא"ש היה תמיד אומר גבי המובא בדברי חכמינו הקדושים: **'כל הרודף אחר הכבוד - הכבוד בורח ממנו, וכל הבורח מן הכבוד - הכבוד רודף אחריו'**; שאותו הדבר גבי פרנסה: אדם שרודף אחר פרנסה - הפרנסה בורחת ממנו, ומי שבורח מן הפרנסה - מן הכסף, הכסף רודף אחריו!

מה העניין בזה?

ישנה שיחה נוראה ונפלאה מאד מ**מאור עינינו רבי נתן זי"ע** בליקוטי־הלכות, הלכות ריבית, הלכה ג', ובה מסביר רבי נתן את העניין הזה, והיוצא

מדבריו שם הוא העניין האמור - שהבורח מן הכסף, הכסף רודף אחריו; מבאר ר' נתן, דהנה כל העניין של עסק הפרנסה של האדם - לא שהוא עושה **עיקר ועסק** מן הסיבה, וכמו שרבינו מזכיר (ליקו"מ, ח"א, סי' ס"ב), שאסור לעשות עסק מ'אמצעי' - שאדם יגיד 'הפרנסה שלי תלויה **רק** בדבר פלוני', או 'רק באדם פלוני', או 'רק במקום פלוני'. רבינו אומר זאת גבי רפואה, שאדם לא יגיד שרפואתו תלויה 'ברופא פלוני' או 'בתרופה פלונית'.

כי אנחנו צריכים לעשות השתדלות עפ"י טבע, וכמו שאומר הפסוק כשמדבר גבי הענקה לעבדים (דברים טו, יח): "וּבֵרַכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ **בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה**"; ואיתא ב'ספרי' על המקום: 'יכול ישב בטל ולא יעשה כלום?' - אדם אומר: 'פרנסה מהקב"ה, אז אני לא צריך לעשות כלום'... על כך אומר ה'ספרי': 'תלמוד לומר "**בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה**"'!]ורבי נתן מזכיר את זה בהלכה הנ"ל].

היוצא מזה, שהשפע בא לאדם "בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" - ע"י השתדלות שיעשה, ו"**בְּכֹל**" היינו בכל דבר שיעשה, לא שאדם אומר: 'אני צריך לעשות השתדלות? בסדר, אז אני צריך לעבוד קשה, ולדאוג כל החיים על זה, ואת כל המוח וכל הכוח אכניס ברדיפה אחר הכסף'... **לא ולא! הפסוק מדגיש:** "'**בְּכֹל**' אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" - בכל מה שתעשה, לא משנה מה הוא... העיקר תדע שמה שאתה עושה - זה רק בגדר הלשון המובאת בראשונים (מוזכר ברמב"ן הקדוש): '**פועל דמיוני**' - אתה עושה פעולה שהיא בגדר 'כאילו', כי הרי אדם צריך לעשות איזו השתדלות, אבל הוא יודע שההשתדלות שלו זה רק 'כאילו', בבחינת הכתוב - "כִּי אַתָּה תְשַׁלֵּם לְאִישׁ '**כְּ'מַעֲשֵׂהוּ**'" (תהלים סב, יג), שהוא 'מתחיל', עושה 'משהו' - כל אחד כפי עניינו עושה, אבל העיקר שהוא יודע ומאמין שהכל ביד הקב"ה!

ומסביר רבי נתן, שרואים זאת בחוש - מעשים שבכל יום, שבני־אדם רודפים אחר פרנסה, עושים חשבונות ומשקיעים וכו', ולמעשה - מאיפה הוא מרוויח? מהמקום שהוא לא 'חלם' שירוויח! פתאום מישהו בא וכו' - מה שהוא בכלל לא תאר ושיער כלל... ואם היה לו שכל הוא היה מבין שכל הרדיפה אחר זה והעסקים שעשה - זה סתם...

כי אדם צריך לעשות את תורתו קבע ומלאכתו עראי, ואכן ידע 'אני צריך לעשות איזה משהו' - כל אחד יש לו איזה מעמד פרנסה שלו [או שאדם הולך להפיץ וכו', כל אחד כפי עניינו], אבל העיקר שבזה ישים כל מוחו - לדעת שהכל תלוי בהקדוש־ברוך־הוא!

ובעצם הכל נכלל בתוך העניין האמור של '**חֲתֶ"ךְ אַפִּי**', כי '**אפי**' זה ה'אף', היינו שאדם צריך לטרוח ולהתייגע אחר פרנסה וכו', וזה גורם לו הרבה פעמים שהוא נעשה עצבני, ואומרים לו '**חֲתֶ"ךְ אַפִּי**' - תחתוך את העצבנות הזאת! ואם אתה תחתוך את העצבנות הזאת - אז תראה שיתקיים אצלך "**פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ**",

העיקר שתזכה ל'**אפי**', שאתה יודע: '**רבש"ע, כל הפרנסה מונחת אצלך, ואני עושה כפי כוחי**'...

מובא מצדיקים גבי הכתוב אצל אדם הראשון, שנאמר לו (בראשית ג, יט): "**בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם**" - '**בְּזֵעַת אַפֶּיךָ**' הוא העניין האמור של '**אַפֶּיךָ**', וזה '**בְּזֵעַת**' אַפֶּיךָ, כי אדם שמתייגע אחר פרנסה - הוא מזיע [אצל כל אחד כפי עניינו, יש אחד יותר ויש פחות], וזו קללה שהיתה אחר חטא עץ הדעת - שהקב"ה אמר לאדם הראשון "**בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם**". והנה, '**בְּזֵעַת**' הוא לשון של '**חתיכה**', וכמו שכתוב במגילת איכה (איכה ב, יז) "בִּצַּע אֶמְרָתוֹ", והתרגום על זה: '**בְּזָע** פּוּרְפִּירָא דִּילֵיהּ' - הקב"ה קרע את הלבוש שלו[א]; הרי לנו שהמילה '**בְּזָע**' היא לשון של '**קריעה**'.

ועל זה צדיקים פירשו את לשון הפסוק: "**בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם**" - '**בְּזֵעַת**' היינו '**בקריעת אפיך**', כלומר: **תחתוך** את **האף** שלך, אזי "**תֹּאכַל לֶחֶם**" - תהא לך פרנסה בשפע!

ואכן, אומר הפסוק: "וּבֵרַכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ **בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה**", היינו שאדם צריך 'לעשות', אבל העיקר שהעבודה לו תהיה עם שמחה! ולכן (דברים טז, טו) "וְהָיִיתָ' אַךְ' שָׂמֵחַ'" הוא ג"כ סופי-תיבות **חָתָ"ךְ**, והראשי-תיבות של "וְ'הָיִיתָ **אַ'ךְ שָׂ'מֵחַ**" הם '**אִשּׁוֹ**', שזה סובב על **אש הכעס**, ועל כך מלמד הפסוק: **חָתָ"ךְ אִשּׁ"וֹ - תחתוך** את **אש** הכעס, ועי"ז תזכה לפרנסה...

וזאת בני אדם לא משימים על לב: **ברגע שאדם מתעצבן ונכנס בכעס - הוא מאבד את הפרנסה שלו!** רבינו אומר (ליקו"מ, ח"א, סי' סח), שכל שפע הפרנסה תלוי בשמירה מכעס, ולפני שנותנים לאדם איזה שפע של כסף - מנסים אותו בניסיון של כעס... ואכן, אם האדם היה מודע לכך שהוא עומד עתה ב'ניסיון' - הרי שהוא היה עושה את הכל כדי להישמר מליפול בניסיון... אבל לא אומרים לאדם 'הנה יש לפניך ניסיון', אלא פתאום הוא בא הביתה, והנה הבית לא כ"כ מסודר כפי ש'חלמת', האשה אמרה איזו מילה לא כ"כ מקובלת עליו, והנה הוא מתעצבן ומתפרץ...

המלאכים בשמים צוחקים מאותו אדם... הנה היית מוכן עכשיו לקבל שפע

א. הפסוק הזה והתרגום מובא בדברי רביז"ל בליקו"מ ח"א סי' רי"ט, שם מסביר רבינו שזה היה העניין של חורבן ביהמ"ק, שתמיד יש כיסוי ולבוש לאורו הגדול של הקב"ה, וכך אדם יכול לסבול את זה, ולא מגלה את אורו הגדול בלי שום לבוש - כי מי היה יכול לסבול את זה?... אז הקב"ה, כביכול, עם לבוש, וכשהגיע זמן חורבן ביהמ"ק, הקב"ה קרע את הלבוש הזה, והתגלה אלקות בצורה גדולה מאד, וממילא הבית הגשמי היה מוכרח להתבטל ולהיחרב - כך מסביר רבינו את ענין חורבן ביהמ"ק, שמזה יוצא ג"כ חיזוק גדול, שאדם חושב 'חורבן ביהמ"ק זה בא מִקַּטְנוּת, מחושך'... אבל לפי דברי רבינו, אדרבה! חורבן ביהמ"ק היה מחמת 'ריבוי אור' - ולא להפך... לא שהכל נעשה חושך, אלא שהכל האיר באור יותר מדאי גדול, ומה החיזוק בזה? שאם אדם יכול לצמצם את הכוחות שלו, לדעת שהנה הקב"ה פה - אפילו במה שעובר עלי, אז בקל הוא יכול לזכות לבנין ביהמ"ק - בנין הדעת!

של פרנסה, ממש עכשיו! היית יכול עכשיו לקבל צ'ק מכובד... היית מוכן 'להרוויח את הלוטו'[ב]... והנה לא מגלים לך שיש ניסיון של כעס מקודם, אבל הנה יש לך איזה ענין שגורם לך להיכנס בכעס - ואתה עוצר את זה, וזה ממשיך לאדם את השפע! **ואדם צריך לעמוד תמיד על המשמר - בכל הכוחות - 'אני לא נכנס בכעס! אני לא מתעצבן! יהיה מה שיהיה!'...**

וכמובן, צריכים להתפלל על זה הרבה להקב"ה, כי לקרוע את הכעס - זה מהמידות הכי קשות, ובפרט אם אדם פגם בפגם הברית רח"ל - זה גורם לאדם שיתעצבן הרבה, וכמובא בשיחות הר"ן (סי' רמ"ט) על הפסוק (בראשית לח, ז) "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'", שהמילה **'רע'** פירושה באידיש כעניין של **'ברוגז'**, היינו שאדם הוא תמיד בכעס ורוגז, אומר רבינו: כי זה תלוי בזה - הפגם של ער ואונן, גורם לאדם את מדת הכעס, וצריכים לחזור בתשובה על זה, לבקש מהקב"ה: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּזַכֶּה אוֹתִי שֶׁאַחְזִיק מַעֲמָד!**

זה הענין שהכעס גורם לאדם את עצירת השפע, וזה מבואר בתורה ס"ח הנ"ל, ומיד אח"כ - בתורה ס"ט - מבאר רבינו, שכל השפע של האדם בא ע"י אשתו, כי כשהוא בא לזה העולם - הוא בא עם בת זוגו והילדים שלו, וממילא אצלה נמצא הפרנסה, ורבינו אומר שם, שזה מה שאמרו לאה ורחל (בראשית לא, טז) "כִּי כָל הָעשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹקִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ" [רבינו מביא שם כמה מקורות, שכל השפע מגיע מהאשה], ועל כן - אומר רבינו - כשאדם מתחתן הוא כותב כתובה לאשתו, ומתחייב לפרנס אותה, כי בעצם כל הפרנסה מגיעה ממנה.

וזה מגיע מיד אחר תורה ס"ח, שבה אומר רבינו שכל הפרנסה מגיעה ע"י שמירה מכעס, ומוהרא"ש היה תמיד מסביר, ששתי תורות אלו הם דבר אחד, כי מהיכן מגיע כל הכסף? מהאשה! כשאדם זוכה להתחתן - עליו להודות להקב"ה, הוא זוכה ב"ה לקבל אשה, ואח"כ ילדים - איזו זכות! איזו מתנה עליונה! וזה מגיע ביחד עם פרנסה!

והנה, עפ"י רוב, היכן הוא הניסיון הכי גדול לאדם בכעס? בבית - עם האשה,

---

ב. תמיד כשרוצים לתת דוגמא של פרנסה בקלות - אומרים 'להרוויח את הלוטו', אבל באמת אין בזה ממש. ואף יש בני אדם שקונים חבילה שלימה של כרטיסים, וגם אומרים תהלים בשביל לזכות... מוהרא"ש פעם סיפר שהוא הכיר איזה אדם שהיה גומר בכל יום את התהלים כדי להרוויח את הלוטו... הוא קנה בכל יום כרטיס של זכיה, ואמר את כל התהלים... אז מוהרא"ש אמר: בשמים צוחקים ממנו... אתה צריך לתת עצה להקב"ה איך להרוויח?!... אז אתה אומר את כל ספר התהלים בשביל הלוטו?!... תגיד תהלים להקב"ה, והקב"ה הוא זן ומפרנס לאדם בכל דרך שיכולה להיות! אבל אדם תמיד חושב 'הדרך הכי קלה היא לקנות לוטו, והנה הרווחתי'... אך לא כן הדבר. אבל לפעמים באמת מוכן להגיע לאדם איזה שפע - לא מוכרח להיות לוטו, אלא איזו עסקה טובה וכו', או שיש איזה נדבן גדול שמוכן לתת סכום וכו' - פתאום נפתחים 'צינורי השפע'... אבל לפני-כן מנסים אותו בניסיון של כעס, ואם לא עומד בניסיון - מאבד את זה...

ולפעמים עם הילדים, **זה הניסיון הכי גדול!** כי מחוץ לבית - אדם הוא מתבייש פתאום להתפרץ ולהשתולל ולהיות בכעס... אבל בבית הוא מרגיש 'ביתי' - ואז הניסיון הוא הכי גדול...

וכשאדם לא עומד בניסיון - הוא לא מבין מדוע עובר עליו בפרנסה, הוא טוען שהוא מרוויח ומרוויח - וכל הכסף 'נופל מִבֵּין האצבעות'... ואכן, הרבה פעמים הוא בא מצד האשה - שזה פירוש (בראשית ב, יח) **"אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ"**, ולכאורה זו סתירה: או שזה "עֵזֶר" או שזה "כְּנֶגְדּוֹ"... אבל זה הפירוש: ה'**כנגדו**' הזה - יביא לך את ה'**עזר**'! אם אתה מגיע לאיזה מצב שמגיע בחינה של "כנגדו", מתעורר אצלך ענין של "כנגדו", אם אתה תתגבר - תזכה שבאמת תהא לך עשירות גדולה!

ולא צריכים יותר ממאמר האמורא הקדוש רבא (ב"מ נט.): **'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו'** - תכבדו ותייקרו את נשותיכם, כדי שתתעשרו; ולא אמר "כדי שתהא לכם פרנסה" אלא "כדי שתהיו **עשירים**"! אתה רוצה להיות עשיר? 'יש לי תוכניות שלימות איך אהיה עשיר'... **אבל איך נראה הבית שלך?** 'אה... מה אתה מערב שני דברים שלא קשורים אחד לשני?... השלום־בית שלי זה דבר אחד, ויש עוד דבר - שאני מחפש עשירות'... **והוא לא מבין שהוא קלקל את כל המכוון, כי זה הולך ביחד! אתה רוצה להיות עשיר? תכבד ותייקר את האשה!**

וזהו מה דאיתא במסכת אבות (ד, א): **'אֵיזֶהוּ עָשִׁיר? הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ'**; בפשטות הכוונה, שאדם 'עשיר' היינו מי ששמח בכמות שיש לו, אבל לפני דברי רבינו - יש בזה הבנה מאד עמוקה: **'השמח בחלקו'** סובב על אדם שזכה להתחתן, וכלשון הפסוק (קהלת ט, ט) "רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ כָּל יְמֵי חַיֵּי הֶבְלֶךָ וגו' כִּי הוּא **חֶלְקְךָ** בַּחַיִּים"; הרי שהאשה היא ה'**חלק**' של האדם, וכדברי אדם הראשון (בראשית ב, כג) "עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ **לֻקְחָה** זֹּאת"; א"כ זה פירוש **'אֵיזֶהוּ עָשִׁיר?'** - אתה רוצה להיות עשיר? **'הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ'** - תשמח עם 'חלקך'! **תראה שבבית תהא שמחה, יהיה שלום ואהבה, תהיה עשיר גדול!**

נכנסנו לכל השיחה הזאת, כי אמרנו גבי סדר הפרשיות - בְּרֵאשִׁי**ת' נַ**חַ' לָ'ךְ־לְ'ךְ', הסופי־תיבות הן השם של פרנסה - **חֶתָ"ךְ**, ואמרו צדיקים, שלזה זוכין אם אדם מכניס עצמו מתחילת השנה בקריאת **שנים מקרא ואחד תרגום**, ומדקדק לסיים את הפרשיות, **הוא מתחיל את השנה ביחד עם התורה הקדושה!**

ואפשר לרמוז זאת גם בראשי־תיבות של בְּ'רֵאשִׁית **נ**'חַ לָ'ךְ־לְ'ךְ - **'לָבָן'**, שזה ההפך מעניין של כעס, כי כעס מכונה תמיד בעניין של **'אָדֹם'**, וכמו שידוע בטבע של שׁוֹר, שאם הוא רואה צבע אדום - הוא משתגע... [אלו שלוחמים עם השוורים ומנגחים וכו', אם השור רואה מטפחת אדומה - הוא משתגע...], כי זה העניין של **אדמימות** השייכת למידת הכעס, שזוהי מידתו של עֵשָׂו הרשע - שנמצא ב'אֱדוֹם', שהוא ענין של כעס, וכדאיתא

בגמרא (ברכות סא:): 'כְּבֵד כּוֹעֵס'; ומה ההפך מ'**אָדָם**'? אומר הפסוק (ישעיה א, יח): "**אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע כַּשֶּׁמֶר יִהְיוּ**" - ענין של צבע לבן, היינו שאם אדם נכשל במידת הכעס, עד שמחמת זה נעשה '**אָדֹם**' ממש... מה ההפך מזה? '**לָבָן**'! הרי לנו רמז נפלא גם בראשי־תיבות שלושת הפרשיות הראשונות של התורה לעניין האמור.

והעניין של סופי־תיבות בְּרֵאשִׁית' נֹחַ' לֶךְ־לְךָ' - חֶתָ"ךְ, את זה מוהרא"ש אמר בשם אחד מאדמו"רי בעלזא, וכן ג' החדשים הראשונים של השנה - **ת**'שרי **ח**'שון **כ**'סליו - ראשי־תיבות השם הקדוש **חֶתָ"ךְ**, שבזה מרמזים לאדם: **אתה מתחיל שנה חדשה - תקשר את החיים שלך אל התורה הקדושה!**

כמה שמחתי, ברוך השם, שהיו כל־כך הרבה אנשים שעשו את הסיומים - תחילה: השנים מקרא ואחד תרגום של החומש, והתחילו ב"ה את השנה החדשה! וכן באותו ענין: זכינו במתנת חינם, לפני יומיים, לעשות את סיום הנ"ך - איזו שמחה שזכינו לזה! קיבלתי רשימה מלאה של אנשי שלומינו שזכינו לעשות את הסיום, והתחלנו עוד הפעם - ואנחנו בפרקים הראשונים של ספר יהושע, איזו זכות זו! זה האושר שלנו! ואשרי הזוכה לזה בתמימות ופשיטות! אשרינו!

ואת זה אומרים לאדם בתחילת השנה, כי אם אדם מקבל על עצמו מההתחלה - זה כבר עושה רושם על כל ההמשך, וזה הענין שאנחנו מדברים דייקא מ'**שלוש**' פרשיות הראשונות, וכן '**שלוש**' חדשים הראשונים, כי לפי כל השיטות בגמרא: **בשלוש פעמים יש 'חזקה'!** אם אדם עושה דבר מסוים פעם או פעמיים - זה עדיין לא קובע כפי כל השיטות, אבל אם עשה **שלוש פעמים** זה כבר נחשב '**חזקה**', ואשרי הזוכה לתפוס את ה'**שלוש פרשיות**' הראשונות של התורה, שזה כבר עושה לו '**חזקה**' על כל ההמשך... כי השנה קבועה כפי הפרשיות של השנה, ואמנם בוודאי ראש השנה זו התחלת השנה, אבל השנה נמדדת כפי הפרשיות, וההתחלה היא: **בְּרֵאשִׁית, נֹחַ, לֶךְ־לְךָ**.

והנה, אמרנו רמזים בתוך האותיות שבאלו הפרשיות, ועתה נדבר מהפרשיות בעצמן:

בפרשת בראשית היתה בריאת העולם, ומבואר כל הסיפור של **מעשה בראשית**, וכל הסיפור של אדם הראשון, והתחילו כל הדורות - מאדם הראשון עד נח, שבזה מסיימת פרשת בראשית - עם לידת נח ודורו, וכלשון פסוק הסיום: "**וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה**'"; אלו היו **עשר דורות**.

ואח"כ מגיעה פרשת נח, שהיא **עשר דורות** נוספים - מנח ועד אברהם אבינו, וכמובא בסוף פרשת נח - את לידת אברהם אבינו, וכל הענין שלו "בְּאוּר כַּשְׂדִּים" וכו' [לא כתוב בפירוש את כל הסיפור שהיה, אבל לידתו וביאתו לעולם מובאים].

ובזה נשוב לענין '**חֶתָ"ךְ אַפִּי**' - שאדם יזכה לפרנסה ע"י שמירה מכעס, ונרמוז

זאת בשמות אלו הפרשיות, וכך יבוארו:
בְּרֵאשִׁית - נֹחַ: אם אתה תחזיק תמיד בדרך של **'נֹחַ'** [וכמו הביטוי שיש באנגלית: take it easy - 'קח את זה בקלות'], וכמו שהיה רגיל מוהרא"ש לומר בשם הרי"ח הקדוש - ה'בן איש חי' זי"ע, שפירש את המשנה (אבות ג, טז): **'הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ וְנֹחַ לְתִשְׁחֹרֶת'**, אומר ה'בן איש חי': **'הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ'** היינו שאדם יקח דברים **בקלות**, ולא שמתעצבן ורוטן מכל דבר, אלא **'קח את זה בקלות!'** - קרה משהו, בסדר... זה לא 'סוף העולם'... אל תאבד את העשתונות! תיקח את זה בקלות! אומר ה'בן איש חי': אם אתה תהיה רגיל בכך, אזי אז: **'וְנֹחַ לְתִשְׁחֹרֶת'** - יהיה יותר נֹחַ וקל לך אם יגיע איזה מצב של "תשחורת" ח"ו, אם אתה תקדים את ההקדמה הזאת תמיד - להיות **'קַל לְרֹאשׁ'**, אזי יתקיים **'וְנֹחַ לְתִשְׁחֹרֶת'** - שיהיה נח וקל לך בעת שיהא מצב של שחרות ח"ו.

ולפי־זה יש לנו הסבר לשמות הפרשיות: **בְּרֵאשִׁית - נֹחַ**, היינו שאתה ב**'נֹחַ'**, וכל דבר לוקח בקלות, אם תזכה לזה - אזי: **לְךָ־לְךָ** - אתה תלך! **'לְךָ־לְךָ'** זה ענין שאדם יכול **ללכת** ולהתקדם הלאה!

מובא בספרים: **'לְךָ־לְךָ'** בגימטריא **מאה**, שזה מרמז לענין של **ברכות**, בחינת **"מאה ברכות"** שצריכים לברך בכל יום, וכמובא בדברי חכמינו הקדושים (מנחות מג:): **'חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום'**; זו מצוה מחכמינו הקדושים, וכל הפוסקים מביאים זאת [כן פסק בשו"ע (או"ח סי' מ"ו הל' ג'), וכן ברמב"ם], ואכן עפ"י רוב, כפי סדר יום של אדם - אם מתפלל ג' תפילות ביום, וכן ברכות השחר וכלל הברכות שמברך במהלך היום - עולים לו מאה ברכות בכל יום, אך בשבתות וימים טובים - שתפילת העמידה איננה גם הרבה ברכות - מובא בגמ' ובירושלמי, שמשלימים זאת ע"י אכילת מיני תרגימא ופירות וכו', שיש בזה ענין - מלבד הענין של "עונג שבת" - שאדם אוכל במשך השבת פירות ומזונות, שבוודאי יש בזה ענין "עונג שבת", אבל לא רק זה, כי לפעמים אדם יכול לומר 'עכשיו אני לא כ"כ רוצה'... אבל מובא בגמ', שהעניין בזה הוא כדי להשלים את מאה הברכות של האדם, שלא יחסר לו מאה ברכות בשבת! כי כאמור, תפילת העמידה היא קצרה, וזה לא כמו בימות החול - שיש בתפילת עמידה תשע־עשרה ברכות (אמנם זה "תפילת שמונה־עשרה", אך בנוסף תפילת המינים זה תשע־עשרה), וזה כפול שלוש, בשבת אמנם יש את תפילת מוסף הנוספת על התפילות, אבל זה רק שבע ברכות, והרבה ברכות חסרות, ולכן יש כל מיני דרכים שמשלימים זאת, ואחד מהדרכים היא ע"י טעימת פירות ומיני מזונות וכו', שיש דקדוק גדול בזה, ומובא ברמב"ם שיש חובה להשלים את המאה ברכות, וזה לא כ"כ קשה - ובפרט כי אדם יוצא לצרכיו כמה פעמים, וזוכה לברך את ברכת 'אשר יצר' וכו', ומשלים את ה'מאה ברכות'.

היו צדיקים שהיו ממש מונים את ה'מאה ברכות', כך מספרים מגדולים שדקדקו בזה, ובפרט אצל הליטאים, כי

בהלכות ברכות, הרמב"ם מזכיר לשון שאדם יהיה "מונה" זאת, ולכן יש המונים את ה'מאה ברכות'.

ואף מסופר בזה על הרב מבריסק ז"ל, שהוא היה ממשפחת לוים [כל הרבנים לבית בריסק - ר' חיים ור' יצחק זאב וכו', כולם היו משפחה של לווים], ופעם בשבת אחה"צ, הוא אמר בשבת לבני־ביתו שיכינו לי איזה פרי - כי אני רוצה להשלים את הברכות ל'מאה ברכות', ועד שהספיקו להכין לו - קראו לו לתפילת מנחה. כשהוא שב הביתה אחר התפילה, והרי כבר היה מוכן הפרי - ואמר: 'אני כבר לא צריך'...

מדוע? הסביר הרב מבריסק: **'הוצרכתי פרי, כי היה לי חשבון שחסרות לי שתי ברכות בשבת זו, ולכן רציתי לברך ברכה ראשונה על הפרי ואח"כ 'בורא נפשות', וכך יש לי שתי ברכות, והנה עכשיו התפללתי מנחה, וקראו לי לעליית לוי בספר־תורה, וממילא ברכתי אז את שתי הברכות, וכבר אינני צריך'...** עד־כדי־כך היו מונים את הברכות!

וזה הרמז במילים **'לְךָ־לְךָ'** - גימטריא **מאה**, וזהו: **בְּרֵאשִׁית - נֹחַ**, אתה תיקח את הכל בקלות, ותשמור על הכעס, אזי: **'לְךָ־לְךָ'** - תגיע לכל מקום שאתה צריך, ויהיו לך **'מאה ברכות'** - כל מה שאתה צריך!

הסברנו כבר את ענין סדר שלושת הפרשיות הראשונות של התורה בדרך **פרד"ס**... ועתה נדבר מהמציאות של אלו הפרשיות:

בפרשת בראשית מדברים מכל 'מעשה בראשית'. בפרשת נח מובא איך שמעשי אותו הדור היו מושחתים - "קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי", "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ", היו פגמים רח"ל, פגם הברית וחמס - שגזלו אחד מהשני, וכל זה גרם שכל הבריאה של 'בראשית' נמחקה, ומי נשאר? נֹחַ הצדיק, שעליו מעידה התורה (בראשית ו, ח): **"וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'"**, וכבר בשמו מרומז ענייננו - **'נֹחַ'**, הוא 'נֹחַ'... שבזה היה פעם סיפור עם מוהרא"ש, שפקד איזה קבר של צדיק בשבוע של פרשת נח[ג], וכשעמד מן הקבר - אמר מוהרא"ש שאז התגלה לו פְּשָׁט על הפסוק: **"אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ - נֹחַ"**, שהתולדות של נֹחַ - **'נֹחַ'**, היינו שאדם יזכה פעם ולתמיד: **תהיה קצת 'נֹחַ'! ובזה תזכה ל"אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת" - לכל הפירות והמעשים הטובים וילדים טובים, שיהיה לך ענין של 'נֹחַ' - "קח את זה בקלות!"...** אז זה כל העניין של נֹחַ, וממנו התחילה בריאה חדשה.

זו היתה פרשת נח, ועברו עשר דורות ממנו ועד אברהם אבינו, וגם באלו הדורות מספרת התורה על דור הפלגה, שהיה אז הרבה כפירות ואפיקורסות, וכל הענין של נמרוד וכו' כמובא בסוף הפרשה גבי 'אוּר כַּשְׂדִּים', שהוא זרק שם את אברהם אבינו - שכפר בעבודה זרה, אבל אברהם אבינו נשאר חזק באמונתו -

ג. היה זה 'יום השנה' של אחד מבני משפחתו - הסבא של אשתו, מאדמו"רי קאסאן, וטמונים בפתח-תקוה.

שום דבר בעולם לא יכול להזיז אותו!

כל זה העניין של **פרשת נֹחַ**.

ופרשת השבוע היא **פרשת לְךָ־לְךָ**; פותחת הפרשה: **"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ"**. וכאן מונח לימוד עיקרי, שאם אדם זוכה להבין ולהנהיג את חייו עם הלימוד של הפסוק הזה - הוא הכי מאושר בחיים, והוא יזכה באמת לכל הברכות הללו - שיהיה לו שפע, תהא לו פרנסה, יהיה לו שמחת החיים, **הכל!**

וכך התורה מתחילה לספר את הסיפורים על אברהם אבינו - **'וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ"**, והמילים **"לֶךְ לְךָ"** צריכים הסבר, וכי אומרים לאדם 'לֶךְ **'לְךָ"**?!... כשמצווים לאדם: 'לֶךְ למקום פלוני', אומרים לו 'לֶךְ **'לְךָ"**? הרגילות היא לומר 'לֶךְ למקום פלוני' וכדו', ומהי ההוספה של המילה **'לְךָ'** - 'לֶךְ **'לְךָ"**? אכן, אלו מילים דומות, ובאמת הן אותן אותיות [ובהמשך נבין מדוע באמת זה אותו דבר], אבל מהו ה**'לְךָ'** הזה?

העניין הזה מבואר עפ"י היוצא מדברי רבינו ז"ל בהקדמה של ליקוטי מוהר"ן חלק ב', יחד עם הסברה עמוקה של רבי נתן: **פה מונח כל היסוד של חיי האדם!** אדם צריך **ללכת 'לעצמו'** - 'לֶךְ **'לְךָ"**! אומרים לך ללכת לאיזה מקום מסוים, אבל אם אתה לא תמצא את הנקודה **שלך** באותו העניין ובאותו המקום שאליו אתה הולך, ואתה 'הולך' סתם... הולך לטייל, הולך לביזנעס, הולך לפרנסה, כל מיני חשבונות... **אבל אדם שוכח מהנקודה העיקרית - שאדם צריך למצוא את 'הַנְּקֻדָּה הַשַּׁיָּךְ לְלִבּוֹ בָּעֵת הַזֹּאת'** (לשון רבינו בליקו"מ, ח"א, סימן לד)**! ואת זה יש** לכל אחד ואחד!

ואכן, אדם צריך להתיישב קצת ולחשוב מעצמו, ומהו 'לחשוב מעצמו'? אין הכוונה על אותם שהם יותר מדאי **"חושבים מעצמם"** והם צריכים רפואה... צריכים פסיכיאטר... למה? בגלל שהם יותר מדאי חושבים תמיד מעצמם - 'מה ההוא חושב עלי, ומה ההוא אומר עלי' וכו', וזה משגע את האדם ממש! לא מדברים שאדם **'חושב מעצמו'** היינו שעושה מעצמו **ישות**, אלא הכוונה שהוא **'מיישב את עצמו'**, וכמו שרבינו אומר מלמד אותנו - **מיישב את עצמו ביחד עם הקב"ה!**

זה העניין שאדם צריך להגיע **'לעצמו'**, מה הכוונה "לעצמו"? מה נקרא **"עצמיות"** של האדם? בליקו"מ ח"א סי' כ"ב אומר רבינו: מה זה **'אני'** של האדם? זו הנשמה שלך! כשאדם רוצה להתבונן "מי אני" - הוא מסתכל ב'ראי', ומה שהוא רואה - "זה אני"... וזה ג"כ לפעמים משגע את האדם, הוא מסתכל בכל הצדדים האם הוא נראה בסדר... ולפעמים זה המלבושים שלו - אולי אינם בסדר... והנה האף שלו לא בדיוק במקום הנכון...

ובכלל, בשו"ע מבואר, שמעיקר הדין אסור לגבר להסתכל במראה [כן פסק מרן ביו"ד, בהלכות 'לא ילבש

גבר שמלת אשה' (סי' קפב, סעיף ו) **'אָסוּר לְאִישׁ לְהִסְתַּכֵּל בְּמַרְאָה'**], ואצל צדיקים הקפידו על זה, ובפרט ידוע על הרבי מצאנז-קלויזענבורג זי"ע, שהוא היה מתנגד לזה בחריפות, ודיבר מזה - 'מה פתאום שאדם יסתכל במראה?!'... [ופעם יצא לי שהייתי שם בבית-הרפואה, והרי דבר מצוי בכל מקום שיש שירותים - כשיוצאים יש 'מַרְאָה', אבל כשהייתי שם - לא היה זכר לאיזו 'מַרְאָה', וזה בולט מאד שאין שום זכר לזה... ואכן, לפעמים אדם צריך לסדר איזה משהו - בסדר, יש על מה לסמוך אם יש צורך בזה, אבל לא שאדם שעסוק בזה כל הזמן, ומצינו בתורה הקדושה אצל הנשים שהיו להן מראות - "בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת", אבל לא הגברים.

והעניין הוא, כי אדם מסתכל על עצמו, והוא עושה מעצמו כאילו זה המראה האמיתי שלו... **אבל באמת, ה'מַּרְאָה' הזאת לא מראה לך את הפנימיות שלך - הנשמה שלך, שזה העיקר!** וכי יש הבדל האם אתה נראה ככה או אחרת?!... בוודאי שאדם צריך ללכת באופן נקי ומסודר, ולא ילך כמו 'פרא-אדם' - הפאות מפוזרות וכל המלבושים מוזנחים, רבינו הקפיד כ"כ על סדר וניקיון! שאדם יהיה מסודר! זה בוודאי! [ואכן אם אדם צריך לסדר משהו מול מַרְאָה - ממילא], **אבל העיקר של האדם זה הפנימיות שלו - הנשמה שלו!** ואדם צריך **ללכת** לזה! ואיך? ישנו מכשיר שמראה את הפנימיות של האדם?... עדיין אין את המכשיר שמראה את נשמתו של האדם... **בשביל שאדם יזכה להסתכל על הפנימיות שלו - יש רק דרך אחת: שאדם יישב את עצמו, יקיים את מה שרבינו לימד אותנו - ענין של התבודדות, וכך יישב את עצמו ויתבונן בפנימיותו!**

מובא בירושלמי על הפסוק (שמואל ב' ז, יח): **"וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי ה'"** - **'שֶׁיִּשֵּׁב לִבּוֹ לִתְפִלָּה'**; וזה העניין של התבודדות, שאדם זוכה ל**'ישוב-הדעת'**, הוא הולך לבדו למקום פנוי מבני אדם, למה? כי בין בני אדם לא יוכל ליישב את עצמו כראוי, משא"כ אם הוא לבדו באיזה מקום - באיזה חדר או שדה, הולך לטייל במקום שקט, ומתחיל לקיים **'לֶךְ לְךָ'** - תלך, אבל לאיפה תלך? **'לְךָ'** - תחפש את **עצמך**! תחפש מה הקב"ה רוצה **ממך**! שזו הנשמה שלך!

איך תגיע אל הנשמה שלך? הרי אתה עסוק תמיד עם הגוף - שהכל יהיה בסדר, שיהיה מספיק אוכל, שיהיה לך כסף וכו', אבל מי עם הנשמה? זה כבר קשה לאדם... אבל זה העניין של התבודדות, שאדם מיישב את עצמו - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיפֹה אֲנִי בָּעוֹלָם?! מַה יְּהֶיה אִתִּי?!'**... הוא מתחיל לחפש בחיפוש פנימי: **"אֵיפֹה אֲנִי?!"**... אדם שמרגיל את עצמו בדבר כזה - הוא הכי מאושר בחיים!

רבינו רצה שזה יהיה מהעבודות הקבועות לאדם, בנוסף ללימודי תורה - רבינו פתח לנו את שערי התורה, ואפשר ללמוד בכל חלקי התורה, ואנחנו צריכים לדקדק לבוא להתפלל את התפילות בביהכנ"ס במנין - חוק ולא יעבור! **התחלנו שנה חדשה, צריכים לדקדק בזה**

בכל יום! בחור, אברך, יותר מבוגר, **'אני מוכרח לבוא לתפילה בציבור!'...**

בנוסף, רבינו רצה שנתבודד בכל יום, שנקיים את ה'**לְךָ לְךָ**' - תלך, לאן תלך? הדבר הראשון הוא: "**לְךָ**"!

כי אתה צריך ללכת באמת לאיזה מקום, וכמו אברהם אבינו, שהוא מקבל ציווי ללכת "**אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ**", ואיך אברהם אבינו ידע להיכן עליו ללכת? בנוסף, הרי הקב"ה לא אמר לו בפירוש להיכן חפץ שילך - 'למקום פלוני ופלוני', אלא "**אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ**" - להיכן שאני אראה לך...

על זה מובא בזוהר הקדוש, שלכל מקום שאברהם אבינו הגיע אליו, הוא התיישב בדעתו - היה לו **התבודדות**, והוא היה בוחן בעצמו - 'אולי זה המקום שהקב"ה רצה שאלך אליו?' 'אולי הכוונה היא על המקום הזה?'... אבל עד שהוא לא הגיע לארץ ישראל - לא הרגיש שזהו המקום... והלשון של הזוהר היא (דף עח.): '**תָּקִיל בְּתִיקְלָא עַד דְּאִיתְגַּלְיָא לֵיהּ**'; "תָּקִיל בְּתִיקְלָא" הוא ענין של 'שקילה', וכמו 'למדוד ולשקול במאזניים', היינו שבכל פעם היה בוחן ובודק - 'אולי כאן המקום?'... אבל עדיין לא עלתה בידו... הוא היה בחרן, בְּאוּר כַּשְׂדִּים, ובכל אלו המקומות, עד שהוא הגיע לארץ ישראל - ושם התגלה לו...

הקב"ה נתן את ארץ ישראל כבר לאבות הקדושים, וכן אח"כ בימי משה רבינו ויהושע, וכמ"ש (במדבר לד, ב) "**זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנַעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ**", והמציאות היא - כך הקב"ה ברא את העולם - שכשאדם נכנס לגבול של ארץ ישראל, הוא נכנס לתוך עולם אחר לגמרי... רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' קטז) שיש לארץ ישראל רקיע אחר, וכן אוויר אחר - כמאמרם ז"ל (ב"ב קנח:): '**אֲוִירָא דְּאַרְעָא יִשְׂרָאֵל מַחְכִּים**'; וזה קשה להסביר לבן אדם...

[סיפרתי כמה פעמים, אינני יודע אם זה עדיין קיים (שלא נצטרך לצאת לחו"ל - מלבד להגיע לציון רבינו), אבל היה את זה בעבר לכה"פ (אני חושב שזה קיים עד עכשיו), שבטיסות בינלאומיות לארץ ישראל, כשעוברים את הים ומגיעים ל'תחום האווירי' של ארץ ישראל (אינני יודע בדיוק עפ"י מה הם קובעים את זה, היינו היכן הם הגבולות האוויריות, אבל כך הוא), הם אומרים שכל אחד צריך לשבת במושב חגור עם החגורה, ובלי זה אי אפשר להם... אני לא יודע אם כל זה כשמגיעים מאירופה, אבל מארה"ב בוודאי שזה כך, שבערך חצי שעה או עשרים וחמש דקות לפני הנחיתה, מכריזים שנכנסים לאוויר גבולות הארץ - ומטעמי ביטחון צריך כל אחד לשבת במקום עם החגורה (ללבוש גארטל...), ותדע לאן אתה מגיע עכשיו!

מי שפעם נסע עם מוהרא"ש הקדוש לארץ ישראל (אני מדבר מהשנים הקודמות, כשמוהרא"ש היה מגיע פעם או פעמיים בשנה), כשהיו מתקרבים לארץ ישראל, היו רואים על מוהרא"ש שהוא כבר לא פה... הוא לא במטוס... הוא במקום

אחר לגמרי... הוא ישב על מקומו, וראו שהוא נמצא במקום אחר לגמרי... למה? כי נכנסים אז לאוויר הקדוש של ארץ ישראל, ומזכירים אותך - אם זה מטעם ביטחון הנוסעים, או ענין אחר, אינני יודע בדיוק למה... אבל מתעורר כל אחד: לשבת במקום עם החגורה! מגיעים עכשיו למקום קדוש!).

אז זה מה שאומר הזוהר על אברהם אבינו: **'תָּקִיל בְּתִיקְלָא עַד דְּאִיתְגַּלְיָא לֵיהּ'** - אברהם אבינו היה הולך לכיוון ארץ ישראל, והנה הקב"ה אומר לו **"אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ"** - 'אני כבר אראה לך איפה', ואיך אברהם אבינו ידע שהוא אכן הגיע אל היעד? כי הוא קיים את ה'**לְךָ**"' - הוא מדבק עצמו בהקב"ה! והוא מתבונן 'האם זהו המקום', וכשהוא הגיע לארץ ישראל - הוא הבין **'הנה המקום הזה! הנה המקום של גילוי אלקות, פה יש אוויר אחר!'...**

וכמובן, בשביל להרגיש את זה - צריך להיות 'בעל נפש'... אדם זוכה להרגיש 'נכנסתי עכשיו למקום אחר, אני מרגיש שירד עלי מוח אחר, אור אחר לגמרי, אני מרגיש עכשיו אויר קדוש'... ולא קל להסביר זאת לבן אדם, הוא תמה 'מה אתה אומר "אויר אחר"?'... הוא לא יודע שום חילוק... אבל מי שהוא קצת רגיש - הוא 'בעל נפש' - הוא מרגיש 'כאן זה אויר אחר לגמרי'... ולזה זכה אברהם אבינו - **'תָּקִיל בְּתִיקְלָא'**, הוא שקל תמיד העניין, עד שהוא מצא את המקום הזה!

הכלל, הציווי של הקב"ה הוא: "לֶךְ **לְךָ**"' - **לך** אל הנשמה **שלך**! תתחבר אל הנשמה שלך!

וזה מה שמגלה רבינו בתורה זו - שהיא הקדמה לחלק שני של ליקו"מ[ד] - והרי תמיד בהקדמה מדברים מכל הספר, ואיך רבינו מתחיל את חלק שני? **"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם"** - שאברהם אבינו עבד את הקב"ה ע"י שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחיד בעולם, ולא הסתכל על בני העולם - לא על אביו, לא על אימו, לא על חותנו, אשתו ובניו, לא הסתכל על אף־אחד!

ומסביר רבי נתן, שזהו העניין של "לֶךְ **לְךָ**"' - לעצמך! כי כשאדם רוצה להתקרב להקב"ה, הוא מוכרח להסתכל על הנקודה שלו! זה לא אומר שיכולים ח"ו לריב ולעשות מחלוקת... אבל הוא צריך להסתכל **בעיקר** על הנשמה שלו - **'מה אני צריך לעשות בזה העולם?'...** ואכן, אחד מהדברים שאדם צריך לעשות בזה העולם הוא **לעבוד על השלום־בית שלו**, שהכל יהיה נוח ושמחה בבית, **אבל אתה יכול להגיע לדבר כזה רק אם אתה באמת עובד על הנשמה שלך!** אדם שאין לו קשר אל הנשמה שלו - הוא חי בהפקר... אבל אם אדם באמת יסתכל ויתמקד להגיע

ד. ומדוע הכניסו את זה בחלק שני ולא בחלק ראשון? דהנה בחלק ראשון ידוע שיש את הגילוי הגדול של רבי שמעון בר יוחאי, מה שרבינו גילה על "כִּי לֹא תִשָּׁכַח מִפִּי זַרְעוֹ", וזה נדפס בחיי רבינו, וחלק שני נדפס אחר הסתלקות רבינו, ובהקדמתו מובא העניין הזה של "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם".

אל הנקודה שלו, זה כבר יביא לו את הכל! העיקר הוא שאדם לא יסתכל על אחרים - למשל: הנה הוא רוצה להתקרב לצדיק, והנה יש לו מניעות מאביו או חותנו, ואולי אף מאשתו, רוצים למנוע אותו מן החיים! ואכן, בני אדם עוברים כאלה דברים - שלא נדע מצרות... **יש בני אדם שיש להם רצונות וכיסופים, והם יודעים שהם לא נמצאים במקום טוב, והם רוצים להתקרב, הם יודעים שיש מקומות של צדיקים - ויכולים להתקרב אליהם, אבל מגיעים לניסיונות כאלה על־ידי בני אדם שונים - שהם מונעים גדולים מלהתקרב...**

רבינו אומר (שיחות הר"ן, סימן פ): **'בְּנֵי אָדָם יֵשׁ לָהֶם כֹּחַ לִמְנֹעַ וּלְהָסִית אֶת הָאָדָם לְרַחֲקוֹ מֵעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא וּמְצַדִּיקֵי אֱמֶת יוֹתֵר מִן הַיֵּצֶר הָרָע. כִּי הַיֵּצֶר הָרָע אֵין לוֹ יְכֹלֶת רַק כְּפִי כֹּחוֹ, כְּפִי בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע מֵאֵיזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא, אֲבָל הָאָדָם הוּא כְּלָלִיּוּת שֶׁכָּלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל־כֵּן מְנִיעוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם יוֹתֵר מִמְּנִיעַת הַיֵּצֶר הָרָע'**; כי הנה מספיק שיש להם את ההתמודדות שבתוכו - יצר טוב ויצר רע, שהם שני לבבות השוכנים בקרבו, אבל כשמתערבים גם בני אדם - ה' ישמור - מתנגדים, ליצנים, בעלי מחלוקת ובעלי מריבה?... הם עצמם נמצאים כבר בשאול תחתית, אבל לא נעים ולא נוח להם להיות לבד בשאול תחתית - הוא לא רוצה להיות לבד בגהינום... אז ניחא ליה לסחוב עוד בן־אדם שיהיה אתו... **לא מספיק לך שאתה שם - אתה רוצה לסחוב גם אחרים למקומך הטמא?!...** אבל זה הטבע של האדם - הוא מוכן ממש להרוס ולהרוג, ה' ישמור, ולנתק בן־אדם משורש חיותו - לרחק אותו מאיזה צדיק שיכול להציל את החיים שלו, זה כמו רציחה, ה' ישמור... אבל יש כזה טבע רע אצל בן־אדם, שלא מספיק שעשה לנשמתו כזה דבר - הוא מושך גם אחרים עמו, ה' ישמור!

ועל־כן אדם צריך תמיד לזכור, שעליו לעבוד את הקב"ה בבחינת **"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם"** - לא אכפת לי מאף־אחד! ואפילו כשמגיע לקרובי משפחה [כמו שמזכיר רבינו - אבא ואמא, אשתו וילדיו], שהם ג"כ לא מבינים, ורוצים לרחק אותך... **אבל אתה צריך לעשות חשבון - 'הרי זה החיים שלי! אף־אחד לא ירחם עלי! הגוף שלי מסתכלים ויודעים שאני 'כך וכך', אבל את הנשמה שלי מי מכיר? רק אני... וקיימתי בנפשי קצת "לֶךְ לְךָ" - אני יודע היכן אני נמצא... אני נמצא רחוק מאד מאד, ואף־אחד לא מרחם עלי, ומה יהיה איתי?!'...**

אדם עושה לעצמו חשבון **'מה יהיה איתי?!'...** והנה יבוא אליו אדם - 'לא, זה לא בשבילך... אל תלך לשם'... **אבל מה יהיה איתי?! אני מרגיש שהנה היית קצת במקום ההוא אצל אותו הצדיק - והתחלתי להשתנות! אף־פעם לא פתחתי ספר, לא ידעתי מכלום... והנה התחלתי ללמוד משהו בחיים, ואני מתחיל, ולא רק שהתחלתי - אלא כבר זכיתי לעשות סיום... ומה אתה רוצה ממני?!...** 'לא, זה סתם דימיון'... **דימיון? אתה בדימיון! מה אתה רוצה ממני?! על איזה 'דימיון' אתה מדבר?**

'אני' יודע מה הרווחתי! 'אתה' בדימיון גדול! וכמו שאומר רבינו, שעכשיו צריכים לקרוא ליצר הרע **'כח המדמה'**, כי הוא משגע את האדם, הוא בדימיון אחד גדול... **אני לא בדימיון! אני יודע שלמדתי ב"ה שנים מקרא ואחד - סיימתי את התורה, סיימתי את התנ"ך ב"ה, סיימתי משניות, סיימתי מסכתות ב"ה, סיימתי ש"ס, אז מה אתה רוצה ממני?!... אני מקבל חיות, אני מתחיל להתפלל! הרי אף־פעם לא הלכתי לתפילה, והנה אני כבר מתפלל ב"ה במנין כל יום! ואני ג"כ מתבודד כל יום עם הקב"ה, אז מה אתה רוצה ממני?!...**

ועל־כן אדם צריך לקיים **"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם"** - אני אחד! ולכאורה אדם יכול לתמוה: וכי אני "אחד"?... הלא הכינוי 'אחד' שייך להקב"ה, בבחינת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' **אֶחָד**", שהוא יתברך **אחד יחיד ומיוחד בתכלית האחדות**, א"כ מה שייך להגיד **"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם"**?

אבל זה מה שרבינו לימד אותנו בכמה מקומות בספרו הקדוש - ודיברנו מזה כמה פעמים, ובעיקר מליקו"מ ח"א סי' כ"א בסופו, שהצדיק הזוכה לדבק את עצמו בהקב"ה - הוא נכלל לגמרי בהקב"ה! אומר רבינו: **'חַיִּים נִצְחִיִּים הֵם רַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא חַי לָנֶצַח. וּמִי שֶׁנִּכְלַל בְּשָׁרְשׁוֹ, דְּהַיְנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא גַּם כֵּן חַי לָנֶצַח, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא נִכְלָל בְּאֶחָד וְהוּא אֶחָד עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא חַי חַיִּים נִצְחִיִּים כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ'**; כי הוא ממש נעשה **'אחד'** עם הקב"ה, וזהו **"אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם"** - **'אֶחָד'** היינו ביחד עם "ה' אֱלֹקֵינוּ ה' **אֶחָד**", כי הצדיק נכלל לגמרי בהקב"ה! ועל־כן יש לו את הכח הזה - לא להסתכל על אף־אחד!

אתה רוצה לקרב אותי אל ה'אחדות' הזה? אתה רוצה לעזור לי? יש לך מילה טובה בשבילי? לחזק אותי ולעודד אותי ולהתקרב יותר אל ה'אחדות' הזה? אדרבה, בוא נשמע מה שיש לך להגיד... אבל אם אתה רוצה לשגע אותי, וסתם לרחק אותי מה'אֶחָד' - לָךְ! אני לא מכיר אותך!

ולא משנה מי זה! רבינו מזכיר פה לשון מאד 'חריפה' - **שלא יסתכל האדם לא על אביו, לא על אימו, לא על חמיו, לא על אשתו ולא על בניו!** ולכאורה צריכים להיבן: וכי רבינו מתכוון לומר שיזלזלו בהם? הלא יש מצוות כיבוד אב ואם, יש מצוה של שלום בית, יש מצוה של חינוך ילדים, ואדם לא יכול לומר שהוא מזניח את הכל...

אבל הענין הוא, שרבינו מדבר לגבי **הרוחניות** של האדם, שהנה אדם שמרגיש שיש לו תועלת אצל אותו המקום, ואכן כתוב בפירוש בשו"ע, שאדם המרגיש במקום מסוים שיש לו תועלת ברוחניותו - אם ילך לצדיק מסוים, לישיבה מסוימת, לאיזה מקום של לימוד התורה, והוא מרגיש יהיה לו שם הצלחה, אך האבא והאמא לא רוצים מאיזו סיבה, הם חוששים לכך וכו', אדם לא מחויב להקשיב להם!

כתוב בשו"ע, שאותו דבר גם לעניין שידוכים, שהנה מדברים שידוך בשביל

הבחור, והוא מרגיש 'אני צריך להתחתן', ואכן נותנים לו שידוך טוב, וההורים מונעים - 'מה פתאום... אולי תחכה קצת... יש לך זמן... תמצא משהו יותר טוב, יותר יפה'... אדם לא מחויב להקשיב! הרי הוא צריך להתחתן, הוא צריך לבנות את עצמו!

אבל בכלליות, בוודאי שיש את המצוה של כיבוד אב ואם, שהיא מצוה גדולה וחמורה מאד, אבל מה שנוגע **לרוחניות** של האדם, מה ששייך ל**'חיים נצחיים'** שלו, על זה אדם צריך לעבוד את הקב"ה בדרך **'אחד'** - אני צריך רק לחפש את הקב"ה! ואדם שהוא מחפש באמת את הקב"ה עליו לקיים את ה"לְךָ **'לְךָ'**" - יתבונן על נשמתו!

שבזה אנחנו חוזרים למה שהתחלנו - שזה הענין של פרשיות **בְּרֵאשִׁית', נֹחַ', לֶךְ לְךָ'**, הענין של **'חֻתָּ"ךְ אַפּ"י'** - שיחתוך את הכעס שלו, שההשלמה לזה היא הפרשה השלישית - **לך לך**, שבה מסתיים הרמז של **חֻתָּ"ךְ**, כי בזה טמון כל הסוד: איך תזכה להגיע לכל האמור? אם אדם אין לו שום שליטה על עצמו, והוא מתעצבן על כל דבר וכו', הרי שעליו לעבוד הרבה להגיע לענין של **'חֻתָּ"ךְ אַפּ"י'**, וזאת ע"י שהוא מקיים: לֶךְ **'לְךָ'** - הוא מחפש את עצמו! הוא מיישב את עצמו בכל יום בהתבודדות, כמה שהוא יכול, **וכל המוסיף - מוסיפים לו!** תתחיל עם חמש דקות, עשר דקות, **תתחיל!** ובזה אתה מקיים עכשיו לֶךְ **'לְךָ'** - הנה אתה הולך לאיזה מקום, לאיזה חדר, לאיזה מרתף, גג, שדה, פארק, לא משנה! ועכשיו אתה מקיים לֶךְ **'לְךָ'** - הנה אומרים לך **'לֶךְ'**, לאיפה תלך? על זה אומרים: לך **'לְךָ'**! **לך** עכשיו לאיזה מקום שאתה רוצה, אבל במקום הזה תמצא את **"עצמך" - תיישב עצמך היטב היכן אתה בעולם, מה יהיה איתך, מה יהיה הסוף שלך, איך אתה מנהיג את הימים והלילות שלך, איך נראה השלום בית שלך!**

זו ההבנה שיש בדברי רבינו פה, שרבינו אומר לא להסתכל על המשפחה היינו **ברוחניות**, אם רוצים למנוע אותך, שזה אכן מצוי מאד לצערנו, וזה לפעמים אצל הבעל ולפעמים אצל האשה, והרבה רואים זאת אצל נשים: הן רוצות להתקרב, יודעות שזהו המקום שאפשר לקבל דברים טובים, אבל הבעל הוא משוגע... יוצא מהכלים שלו... ולמה? בגלל החברים שלו! יש לו חברים רעים שהם המונעים הכי גדולים (כמובא בשיחה פ' הנ"ל); **הנה אדם כבר רוצה להיות 'בן אדם', רוצה שתהא לו מנוחה בחיים שלו, אבל משגעים אותו החברים הרעים, אומרים 'מה לך ללכת לשם?'... אז אם אדם שיש לו שכל - הוא מיישב את עצמו "איפה אני בעולם, ולאן אני צריך להגיע?!"...**

ומה הפסוק אומר? **"לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ"** - תעזוב את הכל! **'מֵאַרְצְךָ'** - יש בני אדם המרגישים שהם בתכלית הארציות, והם הכי גרועים, מגושמים מאד, וכן: **'וּמִמּוֹלַדְתְּךָ'** - הוא זוכר היכן הוא נולד, מאיזו משפחה הגיע, ומה היו שנות צעירותיו... **'וּמִבֵּית אָבִיךָ'**

- כל מיני מניעות שיכולות להיות לבן אדם, מגלה הפסוק: **לְךָ 'לְךָ'**! וכשאתה תקיים **לְךָ 'לְךָ'**, ותמצא את הנקודה שלך - **תדע כבר איך לתקן את הכל!** תזכה לתקן את **'אַרְצְךָ'** - הארציות שלך, **'מִמּוֹלַדְתְּךָ'** - העבר שלך, **'וּמִבֵּית אָבִיךָ'** - תתקן את הכל!

הכלל: אין כוונת רבינו לומר 'אל תסתכל על אבא ואמא, האשה והילדים, ותריב איתם', ואם תגיע לעניין של **לְךָ 'לְךָ'** - למצוא הנקודה **שלך**, אזי אתה תמצא את הדרך איך לתקן את הכל - במקום איפה שהיית, בתוקף הארציות והגשמיות, במקום הכי גרוע, ה' ישמור, עכשיו תזכה להפוך את הכל אל הקדושה!

'וּמִמּוֹלַדְתְּךָ' - כל העבר שלך, שאדם מתעורר ואומר 'איך ניהלתי את כל החיים שלי עד עכשיו?'... **עכשיו אתה תדע איך להפוך את הכל אל הקדושה, להפוך את כל העוונות לזכויות!**

'וּמִבֵּית אָבִיךָ' - תקרב את כל המשפחה שלך! לא חסר מקרים כאלו - אדם זכה להתקרב, בפרט להתקרב לרבינו, להתקרב אל הקדושה - אל הצדיקים, והוא הפך **את כל המשפחה** שלו - האחים, האחיות, ההורים, **יש כח באדם!** והכל כי זכה לעניין של **לְךָ 'לְךָ'**! בזה הוא צריך להיות חזק - אני מדבק את עצמי ב**'אחד'**!

ואז אתה תזכה להגיע **"אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ"** - הקב"ה יראה לך שהגעת אל המקום הנכון! נכנסת לארץ ישראל - אור האמונה, אור החיים, הכל!

אז בזה מובן ענין ההמשך של **בְּרֵאשִׁית, נֹחַ, לֶךְ לְךָ**, שזה ענין של **'חֲתָ"ךְ אַפַּ"י'** - לחתוך את הכעס, להישמר מן הכעס! הכל תלוי בפרשה השלישית - **לֶךְ לְךָ**! שמעכשיו מתחיל הבנין של עם ישראל, כי אברהם אבינו נקרא האב הראשון - הוא "אב למאמינים", גילה את הקב"ה בעולם! ואכן יש את 'בראשית' ו'נח' - שהיו את כל העשר דורות מאדם הראשון עד נח, ובאמת היה את נח הצדיק, אבל עדיין לא התחיל עם ישראל, וכן מנח עד אברהם היו עשר דורות, ואמנם גם אז היו צדיקים, אבל אברהם אבינו זכה להיות בבחינת **"בך חותמין"**, אתה ה'מתחיל' ואתה ה'חותם'! למה? כי הוא קיבל את הפקודה של **לְךָ 'לְךָ'** - אני הולך **לעצמי**! אני הולך למצוא את **עצמי**! אני מוסר נפשי בכל יום! אני מחפש תמיד "איפה אני בעולם", וזה ממילא ישלח תיקונים לכל הבריאה, וכמו שכתוב בפרשת בראשית: "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ **בְּהִבָּרְאָם**", ואומרים חכמינו הקדושים: **'בְּהִבָּרְאָם'** אותיות **'בְּאַבְרָהָם'**, שכל התכלית של הבריאה היתה בגלל אברהם אבינו, שהוא היה כבר תיקון לנח, הכל ע"י אברהם אבינו!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לקבל חיזוק לחיות עם הפרשיות האלו **תמיד**! לקבל מהם לימודים אמיתיים - בואו נלך אל הנקודה שלנו, נמצא את הנקודה שלנו, נתקרב לצדיקים שהם מחזקים אותנו על הנקודה שלנו, ונזכה באמת לתיקון העולם, שיתגלה כבוד שמים לכל העולם כולו, ותהא הגאולה השלימה!